

Sygn. akt I UK 327/14

POSTANOWIENIE

Dnia 4 marca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Kuczyński

w sprawie z odwołania A. F.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.
o wyrównanie świadczenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 4 marca 2015 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 2 kwietnia 2014 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 2 kwietnia 2014 r. Sąd Apelacyjny, Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...] oddalił apelację A.F. od wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 27 sierpnia 2013 r., oddalającego odwołanie ubezpieczonej od decyzji ZUS, Oddział w B. z dnia 15 kwietnia 2013 r. odmawiającej jej uchylenia decyzji z dnia 14 października 2011 r. w części, w jakiej zawiesza ona, na podstawie art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 257, poz. 1726) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013, poz. 1440 ze zm.), prawo do emerytury za okres od dnia 1 października 2011 r. do dnia 31 stycznia 2012 r. W uzasadnieniach sądów *meriti* przyjęto, że ubezpieczona nabyła prawo do emerytury od dnia 1 kwietnia 2007 r., a więc nie mieści się w

kręgu osób, w stosunku, do których ma zastosowanie wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. (sygn. akt K 2/12, OTK-A 2012 nr 10, poz. 121).

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku wywiodła ubezpieczona, zaskarżając go w całości oraz wnosząc o jego uchylenie i w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w [...] do ponownego rozpoznania.

Skarga kasacyjna została oparta na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego – art. 8 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie oraz art. 2 Konstytucji RP przez jego błędną wykładnię i niezastosowanie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został uzasadniony występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego sprowadzającego się do rozstrzygnięcia, czy możliwe jest uznanie, iż osoba, która złożyła wniosek o przyznanie wcześniejszej emerytury z jednoczesnym jej zawieszeniem z uwagi na przekroczenie dopuszczalnego limitu dochodu, po czym ukończyła 60 lat i złożyła ponowny wniosek o przeliczenie emerytury i rozpoczęła jej pobieranie dopiero po ukończeniu 60 roku życia, uzyskała prawo do emerytury z chwilą ukończenia 60 roku życia.

Skarżąca podniosła ponadto istnienie potrzeby dokonania wykładni przepisu prawnego budzącego poważne wątpliwości – art. 8 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w znaczeniu nadanym wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. (sygn. akt K 2/12) i wskazanie, czy wykładnia tego przepisu pozwala, zgodnie ze stanowiskiem Trybunału Konstytucyjnego, na uznanie, że osoba, która składa wniosek o ustalenie prawa do wcześniejszej emerytury wraz z jednoczesnym wnioskiem o zawieszenie wypłaty świadczenia z uwagi na zbyt duży osiągany dochód, może być uznana za osobę, która uzyskała w ten sposób prawo do emerytury i że na podstawie wyżej wymienionego przepisu zgodne z Konstytucją RP było zawieszenie takiej osobie

prawa do emerytury z powodu uzyskania prawa do emerytury przed dniem 8 stycznia 2009 r.?

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W ugruntowanym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymaga przedstawienia problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 września 2014 r., I CSK 729/13 czy z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, niepubl.), którego rozstrzygnięcie jest konieczne zarówno do prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy, jak i przyczyni się do rozwoju judykatury (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 marca 2014 r., IV CSK 577/13, niepubl.).

Natomiast odwołanie się do przyczyny istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, wymaga wskazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi wątpliwości, nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2014 r., II CSK 600/13, niepubl.).

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że problemy przedstawione w skardze kasacyjnej jako istotne zagadnienie prawne oraz jako problem wymagający wykładni zostały już rozstrzygnięte w orzecznictwie Sądu Najwyższego.

W wyroku z dnia 30 września 2014 r. (III UK 200/13, niepubl.) Sąd Najwyższy stwierdził już bowiem, że pracownik w trakcie kariery zawodowej „tylko

raz w życiu przechodzi na emeryturę”, co może nastąpić wskutek uzyskania przez pracownika prawa do emerytury w obniżonym wieku. Sąd podkreślił, że w kontekście zasady ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, istotne jest więc, czy w stanie prawnym obowiązującym w dacie „przejścia na emeryturę”, przez które należy rozumieć również nabycie prawa do emerytury w obniżonym wieku, dla realizacji tego prawa wymagane było spełnienie warunku rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą. W takiej sytuacji ubezpieczony ma bowiem świadomość, że musi przerwać zatrudnienie, aby uzyskać świadczenie emerytalne. Wobec tego należy przyjąć, że art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ma zastosowanie do osób, które przed dniem 8 stycznia 2009 r. nabyły prawo do emerytury w obniżonym wieku, a następnie w okresie od dnia 8 stycznia 2009 r. do dnia 31 grudnia 2010 r. nabyły (i zrealizowały) prawo do emerytury po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego, gdyż osoby te nie są objęte skutkiem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. (sygn. akt K 2/12).

W wyroku z dnia 14 kwietnia 2014 r. (II UK 439/13, niepubl.) Sąd Najwyższy stwierdził natomiast, że przepis art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, znoszący możliwość pobierania emerytury bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy, obejmuje wszystkich emerytów, a więc zarówno tych, którzy prawo do emerytury uzyskali od dnia jego wejścia w życie, jak również tych, którzy przeszli na emeryturę wcześniej. Obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury - nie znajduje zastosowania jedynie do osób, które nabyły to prawo w okresie od dnia 8 stycznia 2009 r. do dnia 31 grudnia 2010 r.

Natomiast w wyroku z dnia 14 sierpnia 2013 r. (III UK 118/12, OSNP 2014 nr 5, poz. 74) Sąd Najwyższy stwierdził, że zastosowanie art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) do emerytów, którzy nabyli prawo do emerytury przed dniem 8 stycznia 2009 r. nie narusza zasad ochrony

praw nabytych oraz zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa (por. także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 sierpnia 2013 r., III UK 117/12).

Mając na względzie powyższe stanowisko judykatury stwierdzić należało, że nie są spełnione przesłanki niezbędne do przyjęcia przedmiotowej skargi kasacyjnej do rozpoznania. W konsekwencji powyższego Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).